

LINGUA

4

Tema 11 O caderno de Raquel

GUÍA DIDÁCTICA

- Orientacións Didácticas
- Solucionario
- Competencias Clave - Intelixencias Múltiples
- Atención á Diversidade
 - Actividades de Reforzo
 - Actividades de Ampliación
- Recursos Didácticos
 - Navegamos por Tiching
- Libro Dixital
- Educamos en Valores

Orientacións didácticas

- Neste tema o alumnado traballará os seguintes contidos:
 - Lectura dunha historia.
 - Comprensión lectora do texto coa resposta dunhas preguntas.
 - Aprendizaxe do tempo imperativo do verbo.
 - Aprendizaxe do uso do verbo haber.
 - Aprendizaxe e práctica con frases feitas.
 - Aprendizaxe de como se debate de forma correcta.
 - Aprendizaxe do texto argumentativo e práctica.
 - Práctica da eficacia lectora cunhas frases en forma de ondas.
 - Realización dun ditado.
 - Práctica de actividades relacionadas con obras de arte e co mundo da pintura.

Solucións das actividades

Antes de ler

- Resposta persoal. A modo de exemplo:

O título é “O caderno de Raquel”.

11

O caderno de Raquel

Antes de ler

- Le o título e di de que cres que pode tratar a lectura.
- Para que pode empregar Raquel o seu caderno?
- Que relación cres que pode haber entre todas as ilustracións?

Raquel abriu a caixa de rotuladores e púxose a pintar.

Pouco a pouco, na folla branca do caderno foi aparecendo unha paisaxe moi semellante á do lugar onde vive a avoa de Raquel. A casa, as froiteiras da horta, o hórreo, a leira do millo, o prado onde se atopa a fonte...

De remate a nena debuxou diante de todo un caracol. No verán, cando pasaran uns días coa avoa, Raquel buscábaos polo muro da horta e logo xogaba a facer carreiras con eles.

Finalmente, pintou no aire unha daquelas grandes bolboretas de cores que perseguíra incansable polo prado.¹

—Que ben me está quedando! —exclamou satisfeita ante os resultados—. Que máis lle podería poñer?

Mentres o pensaba entráronlle ganas de comer un flan. Ergueuse e foi buscalo á cocíña. Cando volvے e mirou de novo para o caderno, Raquel deixou caer o flan na alfombra e refregou os ollos varias veces, abraiada ante o que tiña diante.

De onde saíra aquel caracol que agora se movía desconcertado por riba do cristal da mesa? Segundo o rastro de baba brillante que o animal deixaba, a nena non tardou en descubrir que nació xusto no lugar onde ela o pintara.

Entón repasou con atención o seu debuxo. A casa, as árbores, o hórreo... todo seguía onde ela o debuxara. Pero desaparecería o caracol! E tamén a bolboreta!

134 Tema 11

COMPETENCIA	INDICADORES	TAREAS E ACTIVIDADES
COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA	Describir as ilustracións dun texto para deducir de que pode tratar.	Expresarse con corrección para describir as ilustracións do texto e expresar o que está a suceder. <i>Antes de ler</i> .
APRENDER A APRENDER	Desenvolver estratexias e empregar ferramentas para reforzar a adquisición de léxico.	Favorecer a adquisición de léxico e o coñecemento da lingua a través da lectura que se propón nesta sobre páxina. <i>Lectura</i> .
SENTIDO DA INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR	Participar en actividades colectivas para iniciativa propia e mostrando interese e iniciativa. Imaxinar ou anticipar desenvolvimentos ou conclusións.	Participar nunha conversa sobre o título e as ilustracións dun relato describindoas de forma correcta. <i>Antes de ler</i> . Comentar e anticipar de forma imaxinativa o posible tema dun relato en base ás ilustracións e ao título. <i>Antes de ler</i> .
SOCIAIS E CÍVICAS	Participar en actividades colectivas de forma colaborativa, respectando as achegas dos outros.	Participar no comentario colectivo sobre as ilustracións dun relato respectando as opinións alleas. <i>Antes de ler</i> .

-Ten que andar polo cuarto, de aquí non puido escapar!
-exclamou mentres ollaba a un lado e a outro.

Finalmente, deu con ela. Na lámpada do teito había unha bolboreta idéntica á que ela debuxara, aínda que ben máis grande. Abría e pechaba as ás, igual que se tomase o sol pousada nunha flor. E entón Raquel, de súpeto, comprendeu o que acababa de ocorrer: os animais que pintara colleran vida propia e marcharan do debuxo!

Como era posible aquel **prodixio**? Asustada, Raquel pechou o caderno e afastouse da mesa. E entón, mentres miraba desconcertada para o caracol, sen saber que facer, descubriu que o animal ía facéndose máis e más transparente, a medida que as súas cores se apagaban. Ollou rápida para a bolboreta. Tamén se estaba a esvaecer no aire, igual que as pompas de xabón instantes antes de estouparen!

Pouco despois, dos dous animais non quedaba nada. Tan só a liña brillante que deixara o caracol lle indicaba a Raquel que non soñara. Aquela **transformación** fora real!

Abriu o caderno outra vez. Alí estaban os dous animais, tan inmóviles coma cando ela os debuxara. Repetírase de novo? Raquel agardou durante varios minutos, coa mirada fixa no papel, ata que os ollos lle comenzaron a doer. Pero, aínda que abriu e pechou varias veces as tapas do caderno, non volveu ocorrer nada.

Agustín FERNÁNDEZ PAZ: A noite dos animais (adaptación).

refregar: fregar de xeito repetido e con forza unha cousa contra outra.

prodixio: suceso que ten algo marabiloso.

transformación: acción de converter unha cousa noutra.

Tema 11 135

NAVEGAMOS POR TICHING

- <http://www.tiching.com/738961> - Recurso que nos leva a unha páxina da Wikipedia en galego onde temos unha breve información sobre o conto "As fabas máxicas".

Pedirémoslle ao alumnado que o lea e que logo escriba unha versión breve persoal desta historia. Cando acaben, os nenos irán saíndo e leremos as versións que saíron con estoutro elemento máxico, que son os feixóns.

Podemos votar cal nos gustou máis de todas.

LIBRO DIXITAL

- **Actividades autocorrectivas** que o alumnado poderá resolver individualmente e comprobar se as solucións son correctas.
- **Actividades abertas** que alumnado poderá solucionar e o profesor ou profesora, posteriormente corrixirá.

Aínda que non sabemos que ocorrerá con el, é fácil deducir que poderá ser un elemento clave no desenvolvemento da historia. Pode ser que se trate de algo que escribe ou que debuxa Raquel nese cadero.

- Resposta persoal. A modo de exemplo:

Aínda que non sabemos que fará no caderno antes de ler a historia, mirando as ilustracións podemos ver que ten no debuxo da esquerda algo debuxado, así que seguramente debuxará algo.

- A relación entre as ilustracións é sempre o caderno, que se ve e parece saír algo del, así que seguramente cando se pinta algo pasa algún suceso extraordinario.

1. Actividade persoal.

Educamos en valores

Conciencia e expresións culturais

- A lectura preséntanos a historia dun caderno con certos poderes máxicos, porque os animais cobran vida ao debuxalos nel.

Podemos reflexionar co alumnado sobre a importancia do uso da imaxinación e da existencia de mundos fantásticos. Farémoslle preguntas do estilo:

- Gústanche as historias fantásticas? Prefires as historias más realistas? Por que?
- Algunha vez creaches ti mesmo unha historia fantástica?
- Cal cres que é a finalidade deste tipo de historias? Cres que hai que considerar que o que ocorre nelas é de verdade?
- Que personaxes fantásticos prefires? Por que?
- Hai algúns que te asuste? Por que?

Orientacións didácticas

- A través das actividades que se proponen nesta dobre páxina podemos:
 - Comprobar se os nenos comprenderon a lectura anterior e se asimilaron as ideas propostas no texto.
 - Estudar a forma do imperativo do verbo.

Solucións das actividades

Ler e comprender

1. As respostas son as seguintes:

- Raquel estaba debuxando unha paisaxe moi semellante ao lugar onde vive a súa avoa.
- No debuxo aparecen a casa, as froíteras da horta, o hórreo, a leira do millo, o prado onde se atopa a fonte, un caracol e bolboretas.
- Raquel debuxa un caracol porque no verán, cando pasa uns días coa avoa, búscas polo muro e logo xoga a facer carreiras con eles.
- Cando Raquel volve da cociña, o caracol cobrara vida e saíra do caderno e andaba por riba da mesa.
- Raquel descubri de onde sae o

Ler e comprender

Aprenderás a facer o resumo dunha narración.

1 Lembra a lectura e responde as preguntas:

- Que debuxaba Raquel no seu caderno?
- Que elementos aparecían no debuxo?
- Por que debuxou un caracol?
- Que pasou cando Raquel foi á cociña?
- Como descubriu de onde apareceu o caracol?
- Como desapareceron os animais?

2 Que lle pasou a Raquel cando volvveu da cociña? Cópiao no teu caderno:

- Refregou os ollos e comeu o flan.
- Comeu o flan e seguiu debuxando no seu caderno.
- Deixou caer o flan na alfombra e refregou os ollos.
- Deixou caer o flan no chan e refregou os olhos.

3 Ordena o que pasou e escribe un resumo da lectura no teu caderno:

4 O que lle sucede a Raquel é real ou imaxinario? Xustifica a túa resposta.

5 Se foses Raquel e fixeses outro debuxo, que animais debuxarías tú?

6 Observa o modelo e di cantas veces se repite:

136 Tema 11

INTELIXENCIA MÚLTIPLE	ACTIVID.	TAREFA PARA DESENVOLVER EN CADA ACTIVIDADE
Espacial	2	Lembrar o que ocorre nun momento dado na lectura e seleccionar a oración que o expresa mellor.
	6	Observar uns debuxos de bolboretas e localizar a que é igual a un modelo dado e contar as veces que aparece.
Intrapersoal	5	Decidir que tipo de debuxo lle gustaría facer se tivera o caderno máxico da protagonista da lectura.

COMPETENCIA	INDICADORES	TAREFAS E ACTIVIDADES
APRENDER A APRENDER	Diferenciar situacións reais e imaxinarias. Aplicar os coñecementos adquiridos na resolución de actividades	Argumentar se o que ocorre na lectura é unha situación real ou se só pode ocorrer na imaxinación. Act. 4. Aplicar o aprendido sobre o tempo imperativo para crear persoalmente oracións con este tempo verbal. Act. 8.

Orientacións didácticas

- A través das actividades que se proponen nesta dobre páxina podemos:
 - Continuar practicando o imperativo do verbo.
 - Aprender as regras de uso do verbo haber desde un punto de vista ortográfico.

Solucións das actividades

Gramática

9. Actividade persoal.

10. As respostas son:

Mirar: mira, mirade.

Saltar: salta, saltade.

Correr: corre, correde.

Amar: ama, amade.

Vender: vende, vendede.

Temer: teme, temede.

Partir: parte, partide.

Acoller: acolle, acollede.

Ler: le, lede.

Mandar: manda, mandade.

Lucir: luce, lucide.

Cantar: canta, cantade.

Seguir: sigue, seguiде.

Vivir: vive, vivide.

Subir: sube, subide.

Gramática

- 9** Unha muller e o seu fillo plantan unha árbore. Que lle di a nai ao seu fillo? Escribe a conversa con imperativos:

- 10** Escribe no teu caderno as dúas persoas do imperativo destes verbos:

• mirar	• partir	• seguir	• volver
• saltar	• acoller	• vivir	• cruzar
• correr	• ler	• subir	• abrazar
• amar	• mandar	• chamar	• tapar
• vender	• lucir	• protexer	• escribir
• temer	• cantar	• mentir	• establecer

- 11** Copia no teu caderno as oracións que están en imperativo de entre as seguintes:

- Chega o martes de París e o mércores vai a Roma.
- Escríbeme axiña desde Australia.
- Teño moitas ganas de ver os meus avós.
- Ven aquí, colocaíche ben o colo do xersei.
- Animade o equipo, seguro que gañarán o próximo partido.
- Subimos oito andares polas escaleiras, chegamos abafando.

- 12** Volve escribir este texto utilizando todos os verbos que poidas no modo imperativo:

–Gustariáme que me explicases a túa viaxe a Venecia.
Por que non me contas o que máis che gustou? Poderías describir os barrios que visitaches e tamén todos os monumentos que viches.
–De acordo, pero tes que escorarme con atención.

138 Tema 11

COMPETENCIA	INDICADORES	TAREAS E ACTIVIDADES
APRENDER A APRENDER	Aplicar o coñecemento adquirido na resolución de actividades.	Seleccionar de entre varias oracións dadas as que teñen o verbo no tempo verbal imperativo aplicando o coñecemento adquirido. Act. 11. Copiar unha serie de oracións e completar os ocos co verbo axeitado no tempo verbal de copretérito. Act. 14.
LINGÜÍSTICA	Expresarse de forma oral e escrita correctamente. Coñecer a ortografía e uso do verbo haber. Coñecer o uso do tempo verbal imperativo.	Escribir o posible diálogo entre unha nai e un fillo que están plantando unha árbore con corrección ortográfica e gramatical. Act. 9. Completar unha serie de oracións empregando correctamente o verbo haber en diferentes persoas e tempos verbais. Act. 13. Escribir as dúas formas de imperativo dunha serie de verbos que se facilitan. Act. 10.

Ortografía

O verbo haber

Le o que dín estas persoas e fixate nas palabras salientadas:

Todas as formas do verbo **haber** escríbense con **h** inicial.

- 13** Completa as seguintes oracións no teu caderno coa forma axeitada do verbo **haber**:

ha has hai han haberá houbo

- ... días en que só nos apetece xogar.
- Cres que ... foguetes este ano nas festas da vila?
- Este pallaso ... de actuar na festa do meu aniversario.
- Ana tropezou e ... caer na poza.
- ... me deixar o teu balón a fin de semana?
- Anxo e Ánxela ... de facer os deberes se queren ir ao cine.

- 14** Copia as oracións e escribe as formas do copretérito do verbo correspondente:

• asustarse	• afogar	• debuxar
• perfumarse	• pestanexar	• destacar
- De pequenos, vós ... cos ruídos fortes.
 - ... para ir nadar na piscina?
 - Nós ... de calor no alto da montaña.
 - Os nenos non ... ante os monicreques.
 - Berta ... nos estudos e no deporte.
 - Os nenos e as nenas ... unha paisaxe.

Lembra

As terminacións do copretérito dos verbos rematados en -ar son: **-ba, -bas, -ba, -bamos, -bades, -ban**. Todas, polo tanto, se escriben con **b**.

Tema 11 139

NAVEGAMOS POR TICHING

- <http://www.tiching.com/738962> - Recurso que nos leva a un conxugador de verbos.

Pedirémoslle ao alumnado que introduza o verbo haber e que mire toda a conxugación que nos facilita o recurso.

Logo cada neno dirá unha forma en alto e outro neno terá que dicir que persoa e tempo ten esa forma. Logo el mesmo lerá outra e outro neno contestará igual que el antes.

LIBRO DIXITAL

- **Actividades autocorrectivas** que o alumnado poderá resolver individualmente e comprobar se as solucións son correctas.
- **Actividades abertas** que o alumnado poderá solucionar e o profesor ou profesora, posteriormente corrixirá.

Chamar: chama, chamade.

Protexer: protexe, protexede.

Mentir: minte, mentide.

Volver: volve, volvede.

Cruzar: cruza, cruzade.

Abrazar: abraza, abrazade.

Tapar: tapa, tapade.

Escribir: escribe, escribide.

Establecer: establece, establecede.

11. As oracións que están en imperativo son:

Escríbeme axiña desde Australia.

Ven aquí, colocareiche ben o colo do xersei.

Animade o equipo, seguro que ganharán o próximo partido.

12. O texto queda do seguinte xeito:

Explícarme a túa viaxe a Venezia. Cántame o que máis che gustou. Describeme os barrios que visitaches e tamén todos os monumentos que viches.

Escótame con atención.

Ortografía

13. As oracións completas quedan así:

Hai días en que só nos apetece xogar.

Cres que haberá foguetes este ano nas festas da vila?

Este pallaso ha de actuar na festa do meu aniversario.

Ana tropezou e houbo caer na poza.

Hasme deixar o teu balón a fin de semana?

Anxo e Ánxela han de facer os deberes se queren ir ao cine.

14. As oracións quedan así:

De pequenos, vós asustabádesvos cos ruídos fortes.

Perfumábaste para ir nadar...?

Nós afogabamos de calor no alto da montaña.

Os nenos non pestanexaban ante os monicreques.

Berta destacaba nos estudos e no deporte.

Os nenos e as nenas debuxaban unha paisaxe.

Orientacións didácticas

- A través das actividades que se propoñen nesta dobre páxina podemos:
 - Aprender a comprender e empregar as frases feitas.
 - Aprender como se debe debater de forma correcta.

Solucións das actividades

Vocabulario

15. As respuestas son as seguintes:

- deulle un toque: avisar alguén de que algo está mal feito.
- han nacer moitas herbas: pasará moito tempo.
- de par en par: completamente, moito.
- entra a noite: comeza a anochecer
- non faría mal: non lle faría dano.
- non vale nin para freganzo: non vale nada.
- ten un foguete no cu: anda moi apurado, non para quieto.
- coma quen oe chover: non fixo ningún caso

Vocabulario

Aprenderás o que son as frases feitas.

Frases feitas

Le esta expresión e o seu significado:

Escacharon a rir. → Rir moito, con moitas ganas.
frase feita significado

As **frases feitas** son expresións fixas que se usan con frecuencia e que non teñen un significado literal nin exacto.

15 Explica o significado das frases feitas que tes a continuación:

- O profesor deulle un toque de atención por levar varios días sen facer os deberes.
– Han nacer moitas herbas ata que o entendas.
– Abriu a fiesta de par en par do calor que facía.
– No inverno entra a noite máis cedo que no verán.
– Edu non faría mal a un paxariño.
– Este pantalón non vale nin para freganzo.
– Hoxe parece que ten un foguete no cu.
– Fixo coma quen oe chover e foise.

16 Por parellas, escribide frases feitas que inclúan o nome dalgunha parte do corpo. Fixádevos no exemplo:

Falar polos cóbados.

Amplía o teu vocabulario

17 Copia as oracións no teu caderno e substitúe o verbo **facer** por outro verbo más preciso:

• formar	• resolver	• realizar
• producir	• orixinar	• fabricar
- O trompetista fixo un son moi agudo.
 - No traballo do meu pai fan bicicletas en cadea.
 - O petróleo faise a partir de vexetais fósiles.
 - Fixeron un problema de matemáticas.
 - Facede grupos de catro para facer a actividade.

140 Tema 11

COMPETENCIA	INDICADORES	TAREAS E ACTIVIDADES
CONCIENCIA E EXPRESIÓN CULTURAIS	Coñecer o significado de frases feitas	Explicar o significado dunha serie de frases feitas que se presentan nun contexto dunha oración completa. Act. 15.
DIXITAL	Procurar información na Internet de forma efectiva.	Entrar na Internet e localizar un recurso que se propón para profundar no coñecemento das frases feitas. <i>explorador@dixital</i> .
SOCIAIS E CÍVICAS	Participar en actividades colectivas respectando as quendas de palabra e as opinións alleas.	Escoitar un audio que fala de vantaxes e inconvenientes dos animais de compañía e engadir persoalmente máis argumentos a favor ou en contra respectando as quendas de palabra e as opinións dos demás. Act. 18.
SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR	Defender as propias opinións con seguridade e respecto polas demás persoas.	Debater co resto da clase argumentos a favor e en contra de varias situacionés que se facilitan con seguridade na súa opinión persoal e respectando a opinión dos demás. Act. 19.

Escoitar e falar

Debater

Nun **debate**, diversas persoas dialogan e defenden a súa opinión sobre un tema mediante argumentos.

No debate, a figura do **moderador** controla e modera as intervencións.

Para preparar un debate tes que:

- Escoller un tema de interese no que poida haber diferentes opiniós.
- Formar grupos que defendan opiniós distintas.
- Buscar informacíons e argumentos para defender o teu punto de vista.
- Facer un breve guión coas ideas más importantes.

18 Escoita o audio e engade vantaxes e inconvenientes a esta listaxe relacionada cos animais de compañía:

vantaxes	inconvenientes
Fan compañía	Precisan coidados
...	...

19 Facede grupos de dúas ou tres persoas e pensade argumentos a favor e en contra dos seguintes temas:

- os foguetes nas festas
- os xardíns públicos
- viaxar en coche
- ser vexetariano

20 Agora pensade entre todos temas que poidan ser interesantes para facer un debate. Elixide o máis votado.

21 Facede dous grupos, un argumentará a favor e o outro en contra do tema escollido na actividade anterior. O profesor ou profesora moderará o debate. Antes de comezar, organizade as ideas.

22 Na actualidade, o fútbol é o deporte rei. Hai persoas que están a favor e outras en contra. Facede un debate entre todos:

- Estades de acordo en que saia más pola televisión ca outros?
- Credes que é bo que teña tantos seguidores en todo o mundo?
- Paréceche ben que lle dediquen moitas páxinas no xornal?

Tema 11 141

16. Resposta persoal. A modo de exemplo:

A catro pés, ao pé da letra, botar unha man, caer nas mans de alguéun...

Amplía o teu vocabulario

17. As respuestas son:

O trompetista produciu un son moi agudo.

No traballo do meu pai fabrican bicicletas en cadea.

O petróleo orixínase a partir de vexetais fósiles.

Resolveron un problema de matemáticas.

Formade grupos de catro para facer a actividade.

Escoitar e falar

18. Actividade persoal.

19. Actividade en grupo.

20. Actividade en grupo.

21. Actividade en grupo.

22. Actividade en grupo.

ANOTACIÓN

NAVEGAMOS POR TICHING

- <http://www.tiching.com/731096> - Recurso que nos leva a un documento onde podemos ler moitas frases feitas e oracións nas que se lles dá un contexto.

Pedirémoslle ao alumnado que vaia pasando as follas e leremos a frase feita. Preguntaremos que cren que significa e logo leremos a oración que lle dá contexto a ver se adiviñaron.

LIBRO DIXITAL

- *Actividades autocorrectivas* que o alumnado poderá resolver individualmente e comprobar se as solucións son correctas.
- *Actividades abertas* que o alumnado poderá solucionar e o profesor ou profesora, posteriormente corrixirá.

Orientacións didácticas

- A través das actividades que se proponen nesta dobre páxina podemos:
 - Estudar a estrutura e características do texto argumentativo.
 - Practicar a eficacia lectora con varias actividades.

Solucións das actividades

Escribir

23. Actividade persoal.

24. Resposta persoal.

25. Resposta persoal.

O trasno das palabras

1. Actividade persoal. A modo de exemplo:

Para-pasa-casa-cana- cala-lama-rama-raba...

2. Actividade persoal de observación.

3. Actividade persoal. As oracións son:

O maratón ten a súa orixe no ano catro centos noventa antes de Cristo, cando un soldado grego correu trinta e nove quilómetros para dar a noticia de que os atenienses venceron os persas.

Escribir

O texto argumentativo

Le con atención o seguinte texto:

Música con cascos

Entreterse e evadirse de todo mentres se escoita música a través dos cascos a gran volume pódelle pasar factura á saúde auditiva de calquera. Algunxs tipos de auriculares disponíbeis no mercado son más nocivos ca outros.

Por iso, convén coñecer as súas diferenzas e aprender a usalos para salvar o oído.

O **texto argumentativo** dá razóns para convencer a alguén ou defender unha idea.

Nos textos argumentativos hai tres partes:

- Tese:** idea que se defende.
- Argumentos:** razóns, datos e probas que se dan.
- Conclusión:** resumo final.

Antes de escribir un texto argumentativo debes ter moi clara a idea que queres defender e ter pensados uns bons argumentos.

Para presentar conclusións na túa argumentación, utiliza expresións de razonamento, como por exemplo: xa que logo..., así que..., polo tanto..., por conseguinte...

Lembra

Un texto argumentativo pode ter un ou varios argumentos.

23 Escribe un texto argumentativo (a favor ou en contra) sobre o feito de facer traballos escolares en grupo.

24 Escribe a conclusión que se pode deducir destes argumentos. Faino no teu caderno:

A caza sen control e a alteración da natureza provocaron que moitas especies estean en perigo de extinción, coma o lobo...

25 Escribe os argumentos necesarios para chegar a esta conclusión:

... por iso considero que é moiísimo mellor mercar nas tendas que hai no barrio que nas grandes superficies creadas recentemente.

142 Tema 11

INTELIXENCIA MÚLTIPLE	ACTIVID.	TAREFA PARA DESENVOLVER EN CADA ACTIVIDADE
Lingüística	1 O trasno	Facer un exercicio xogando a cambiar letras de palabras respectando a norma de cambio que se propón e asegurándose de que se crean palabras reais e correctas.
	3 O trasno	Ler en grupos de catro un texto que se presenta en forma de ondas e coas sílabas separadas para practicar a eficacia lectora.
Espacial	2 O trasno	Observar o debuxo dun elefante que ten un efecto óptico e deducir cantas patas ten debuxadas en realidade.

COMPETENCIA	INDICADORES	TAREFAS E ACTIVIDADES
SOCIAIS E CÍVICAS	Participar na posta en común na clase respectando as quendas de palabra e as opinións alleas.	Escribir un texto argumentativo no que dea argumentos a favor e en contra de facer traballos escolares en grupo e poñelo en común respectando as quendas de palabra e as opinións dos demais. Act. 23.

O trasno das palabras

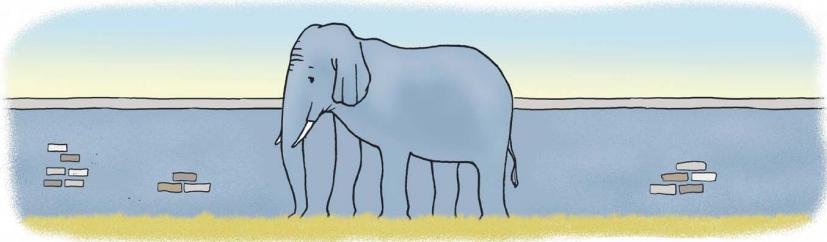
- 1 Xoga coas palabras e fai una cadea cambiando cada vez unha consoante:

ANSWER

- 2 Observa que non todo é o que parece. Cantas patas ten este elefante?

Giuntor

- 3 **Eficacia lectora.** En grupos de catro, lede o seguinte texto o máis rapidamente que poidades. Cada un debe ler unha liña e ir cambiánda ata que as leades todas:

O-ma-ra-tón-ten-a-sú-a-o-ri-xe-no-a-no-ca-tro-cen-tos-
no-ven-ta-an-tes-de-Cris-to-can-do-un-sol-da-do-gre-go-
co-rreu-trin-ta-e-no-ve-qui-ló-me-tros-pa-ra-dar-a-no-ti-cia-
de-que-os-a-te-nien-ses-ven-ce-ron-os-per-sas.

Lectura recomendada

Marilar ALEIXANDRE: *O trasno Alqueidón*. Vigo, Ed. Xerais, 2002.

Cando non se vía a televisión nas casas, os nenos e nenas escoitaban contos dos seus avós.

Neste libro poderás ler tres contos: *O trasno de Alqueidón*, *Neve na Amaía* e *Chave de Ponte, Chave de Carballo*.

Con todos eles poderás gozar da túa lectura.

Tema 11 143

NAVEGAMOS POR TICHING

- <http://www.tiching.com/30764> - Recurso que nos achega varias ilusións ópticas que podemos analizar, experimentar e explicar.

Pedirémoslle ao alumnado que se organicen en parellas ou grupos de 3 diante de ordenadores e que expresen o que ven. Logo darémosllas a explicación de en que consiste a ilusión óptica.

LIBRO DIXITAL

- *Actividades autocorrectivas* que o alumnado poderá resolver individualmente e comprobar se as solucións son correctas.
 - *Actividades abertas* que o alumnado poderá solucionar e o profesor ou profesora, posteriormente corrixirá.

Lectura recomendada

Neste apartado recomendarémoslle ao alumnado a lectura do libro “O trasno alqueidón” de Marilar Aleixandre.

ANOTACIONES

Orientacións didácticas

- A través das actividades que se propoñen nesta dobre páxina podemos:
 - Repasar todos os contidos do tema con diversas actividades.
 - Preparar e realizar un ditado.
 - Analizar esculturas e elementos artísticos en varias actividades.

Solucións das actividades

Aprendín

1. As respostas son as seguintes:

- Escoita a canción do coro.
- Non faledes máis na clase.
- Ten coidado coas plantas.
- Poñede as carteiras no seu sitio
- Entrade con orde na clase.
- Se vos gusta, aplaudide moi forte.

2. Resposta persoal.

3. As oracións quedan así:

Nós cantabamos no coro da escola.

Eles preparaban un biscoito para o aniversario.

Vós recibíades moitas cartas no verán.

Carme e Paula paseaban xuntas pola tarde.

Aprendín

- 1 Completa as ordes no teu caderno cos imperativos dos verbos que tes a continuación:

entrar escoitar poñer falar ter aplaudir

- ... a canción do coro.
- Non ... más na clase.
- ... coidado coas plantas.
- ... as carteiras no seu sitio.
- ... con orde na clase.
- Se vos gusta, ... moi forte.

- 2 Escribe as ordes que lle darías ao can:

AaA

- 3 Completa coa forma axeitada do verbo en copretérito:

- Nós ... no coro da escola.
- Eles ... un biscoito para o aniversario.
- Vós ... moitas cartas no verán.
- Carme e Paula ... xuntas pola tarde.
- Ela ... a mochila moi chea.

- 4 Substitúe o verbo **facer** destas oracións por outro con significado mais preciso:

- Mariña fixo unha torta de chocolate para o aniversario de Bea.
- Xoán e os demais da clase fixeron un grupo de rock.
- Fixeron unha casa nos arrabaldeis da vila.
- Fixo un cadro para a súa nai.
- Fixeron o maratón pero non o gañaron.

Ditado

AaA

As vinte e oito follas enroladas **estaban** na cova. O **vento** **levounas** ata alí e **tivemos** que dar moitas **voltas** ata atopalas. Non paramos ata descubrir nelas a fórmula **máxica** e poder fabricar o noso **marabilloso invento**.

144 Tema 11

INTELIXENCIA MÚLTIPLE	ACTIVID.	TAREFA PARA DESENVOLVER EN CADA ACTIVIDADE
Intrapersoal	Ditado	Preparar un ditado fixándose nas dificultades ortográficas que poderá atopar e realizalo logo correctamente.

COMPETENCIA	INDICADORES	TAREFAS E ACTIVIDADES
CONCIENCIA E EXPRESIÓN CULTURAIS	Valorar todo tipo de manifestacións artísticas e culturais.	Observar unha serie de esculturas de Botero, analizalas e responder preguntas sobre elas de forma correcta. Act. 1 Avalío as miñas competencias. Act. 3 Avalío as miñas competencias.
DIXITAL	Procurar información de forma efectiva na Internet	Buscar información na Internet sobre a técnica usada pola pintora Carmen Martín chamada “pintura en acción”. Act. 2 Avalío as miñas competencias.
APRENDER A APRENDER	Aplicar a propia experiencia persoal na resolución de actividades.	Substituír o verbo <i>facer</i> por outros de significados más precisos en base ao contexto oracional que se facilita. Act. 4 Aprendín.

Avalío as miñas competencias

- 1 Fernando Botero é escultor e pintor. As súas obras teñen en común o gran volume e as formas redondeadas das figuras:

Paréceche que os animais de Botero están representados tal e como son en realidad? Por que? Dá a túa opinión sobre esta forma de representar as figuras.

- 2 A pintora Carmen Martín amosa nos seus cadros movemento, velocidad e enerxía. Emprega a "pintura en acción". Indaga na Internet en que consiste esta técnica.

- 3 Observa e relaciona no teu caderno:

1. cabalete
2. artista
3. modelo
4. cadre
5. paleta
6. retrato
7. pinceis

Tema 11 145

NAVEGAMOS POR TICHING

- <http://www.tiching.com/688282> - Recurso que nos leva a unha páxina web onde podemos consultar moitas obras de Botero.

Pedirémoslle ao alumnado que vaian observando as obras cando as pasamos e que nos dean a súa opinión sobre elas, non soamente se lles gustan ou non, senón cuestións más obxectivas, como o efecto que cren que o autor quere conseguir cos volumes tan esaxerados, por exemplo.

LIBRO DIXITAL

- *Actividades autocorrectivas* que o alumnado poderá resolver individualmente e comprobar se as solucións son correctas.
- *Actividades abertas* que o alumnado poderá solucionar e o profesor ou profesora, posteriormente corrixirá.

Ela levaba a mochila moi chea.

4. Resposta persoal. A modo de exemplo:

Mariña preparou unha torta de chocolate para o aniversario de Bea

Xoán e os demais da clase organizaron un grupo de rock.

Construíron unha casa nos arrabaldes da vila.

Pintou un cadro para a súa nai.

Correron o maratón pero non o ganñaron.

Ditado

O ditado queda así:

As vinte e oito follas enroladas estaban na cova. O vento levounas ata alí e tivemos que dar moitas voltas ata atopalas. Non paramos ata descubrir nelas a fórmula máxica e poder fabricar o noso mabilloso invento.

Avalío as miñas competencias

1. Respostas persoais.

2. Actividade persoal.

3. As relacóns son:

1. cabalete- letra e

2. artista- letra c

3. modelo- letra a

4. cadre- letra d

5. paleta- letra f

6. retrato- letra g

7. pinceis- letra b

ANOTACIÓN

NAVEGAMOS POR TICHING

TICHING	WEBS
http://www.tiching.com/30764	http://www.educapplus.org/cat-89-p1-Ilusiones-%C3%B3pticas_Ed.-Art%C3%ADstica.html
http://www.tiching.com/688282	http://www.latinamericanart.com/es/obras-de-arte/fernando-botero-seated-woman.html
http://www.tiching.com/731096	http://www.edu.xunta.es/portal/sites/web/files/as_frases_feitas_no_rexistro_coloquial.pdf
http://www.tiching.com/737803	http://www.ogalego.eu/exercicios_de_lingua/exercicios/morfologia/verbo1.htm
http://www.tiching.com/738961	https://gl.wikipedia.org/wiki/Xan_o_das_fabas_m%C3%A1xicas
http://www.tiching.com/738962	https://linguakit.com/es/conjugador/gl/hei

ANOTACIÓNS

ANOTACIÓNS